

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/165/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7517221358
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboš Kunay
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7517221358.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľuboša Kunaya a sudkýň JUDr. Aleny Mikovej a JUDr. Andrey Galdunovej v spore žalobcu BENCONT COLLECTION a.s. so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO: 47 967 692, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o. so sídlom Martinčekova 13, 821 01 Bratislava, IČO: 50 361 368 proti žalovanej C. U., O.. XX.XX.XXXX, V. M. D. XXX, XXX XX M. D., o zaplatenie 5339,20 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 22.1.2019 č.k. 13Csp/479/2017-102

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok v napadnutom výroku o zamietnutí žaloby a trovách konania a v zrušenom rozsahu v r a c i a vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice - okolie (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo len „okresný súd“) rozsudkom uvedeným v záhlaví I. výrokom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom istiny úveru sumu 5.339,20 € s úrokom z omeškania 5,15 % z dlžnej sumy ročne od 1.6.2017 až do zaplatenia, úroky z úveru vo výške 729,42 €, II. výrokom žalobu zamietol v prevyšujúcej časti nároku, III. výrokom zastavil konanie o zaplatenie 80 € a IV. výrokom priznal žalobcovi proti žalovanej nárok na náhradu trov v rozsahu 100 %.

2. Súd prvej inštancie rozhodoval o nároku žalobcu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere „dostupná pôžička“ č. 4411878012 uzavretej dňa 22.11.2012 medzi právnym predchodcom žalobcu Poštovou bankou a.s. a žalovanou, na základe ktorej boli žalovanej poskytnuté peňažné prostriedky vo výške 6.000 €. Žalovaná sa zaviazala splniť dlh v 72. mesačných splátkach v hodnote 148,07 €, spolu s úrokom úveru vo výške 19 % ročne, ktorú povinnosť na riadnu a včasnú úhradu splátok záväzku porušila, preto veriteľ uplatnil nárok na predčasné zosplatenie splátok dlhu, a dlh sa stal predčasne splatným ku dňu 3.10.2014. Žalobca si uplatnil nárok na neuhradenú časť istiny v sume 5.339,20 €, úroky z úveru do vyhlásenia predčasnej splatnosti, ktoré ostali ku dňu podania žaloby neuhradené v sume 809,41 €, úroky z omeškania a úroky z úveru vyčíslené od vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru do 31.5.2017 vo výške 3.585,35 € a úroky z úveru 19% ročne z dlžnej sumy 5.339,20 € od 1. 6. 2017 až do zaplatenia, ako aj úroky z omeškania 5,15% ročne zo sumy 5.339,20 € od 1. 6. 2017 až do zaplatenia.

3. Súd prvej inštancie právne vec posudzoval podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, iných úveroch a pôžičkách, (ďalej zákon č. 129/2010 Z.z.), prihliadajúc na ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách upravených § 52, § 53 a § 54 Občianskeho zákonníka (OZ). Výpisom z účtu žalovanej, ktorý žalovaná nespochybnila, mal okresný súd preukázané, že z poskytnutej finančnej čiastky 6.000 € žalovaná uhradila na istinu len 660,80 €, preto ju zaviazal na zaplatenie zostatku dlhu 5.339,20 € spolu s úrokom z omeškania 5,15 % z dlžnej sumy ročne od 1.6.2017 až do zaplatenia v zhode s § 517 ods. 1,2 OZ a § 3 nariadenia vlády č. 87/95 Z.z.. O zastavení konania v časti 80 €, okresný súd rozhodol podľa § 144, § 145 Civilného sporového poriadku (CSP) v súlade s procesným úkonom žalobcu, ktorý pred začatím konania vzal v tejto časti späť nárok na zmluvné úroky uplatnené do zosplatenia dlhu, z

dôvodu ich úhrady žalovanou, preto súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok už len v zostávajúcom neuhradenom rozsahu 729,42 €.

4. Súd prvej inštancie odôvodnil zamietavý výrok rozhodnutia tým, že nárok žalobcu na úroky z úveru 19% ročne po čase zosplatnenia dlhu je v zmysle ustálenej súdnej praxe neopodstatnený, keď z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Obo/143/98 a Ústavného súdu SR sp.zn. IV. ÚS 476/2012 vyplýva, že dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, od jeho splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť len úroky z omeškania, inak by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi zmluvy. Okresný súd dôvodil, že úroky z omeškania sú zákonným dôsledkom vyplývajúcim z § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka bez toho, aby to museli účastníci právneho vzťahu osobitne vyjednávať. Keďže povinnosť platiť úroky z omeškania je dôsledkom omeškania, za omeškanie s plnením úrokov už ďalšie úroky z omeškania nepatria. Odkázal tiež na zámer zákonodarcu v dôvodovej správe k zákonu č. 106/2014 Z.z., ktorým mal byť novelizovaný OZ v časti § 565 OZ tak, že úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov by patrili dodávateľovi len do uplatnenia práva predčasnej splatnosti dlhu. Poukázal aj na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach vo veci sp.zn. 2Co/210/2017, z ktorého reprodukoval, že splnením hlavného záväzku alebo iným spôsobom jeho zániku, zaniká aj záväzok akcesorický, úrokový a pretrváva len povinnosť dlžníka uhradiť doterajšie úroky. Charakteristikou úverového vzťahu je, že v dôsledku uzatvorenia zmluvy o úvere dochádza u veriteľa k stavu absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa mu postupne v splátkach vracia, za čo mu ale prináleží zmluvne dojednaný úrok predstavujúci cenu peňazí, teda odplatu za to, že sa veriteľ vzdal finančných prostriedkov na určitý čas. Odlišná situácia však nastáva v prípade mimoriadneho zosplatnenia úveru na základe vôle veriteľa, v dôsledku čoho dôjde k zmene splatnosti pôvodne dohodnutého úveru. Veriteľ tak má právo získať okamžite celú sumu požičaných peňažných prostriedkov a na jeho strane odpadá obmedzenie práva na dispozíciu istinou úveru. Dlžník už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, vznikne mu preto povinnosť uhradiť celú požičanú sumu spolu s kapitalizovaným úrokom ku dňu zosplatnenia.

5. Rozhodnutie o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil § 262 ods. 1, 255 ods.1 CSP, keď hodnotiac procesný úspech žalobcu ako prevažný, priznal mu náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov bude rozhodnuté samostatným uznesením v súlade s § 262 ods. 2 CSP.

6. Proti výroku rozsudku, ktorým súd žalobu zamietol, podal včas odvolanie žalobca a navrhoval, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, eventuálne, aby žalobe vyhovel a priznal náhradu trov žalobcovi.

7. Žalobca považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za nepreskúmateľné a arbitrárne, keďže z neho nevyplýva, z akého právneho predpisu súd vychádzal pokiaľ prijal záver, že po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalobca nemá nárok na dohodnuté zmluvné úroky. Odvolávanie sa na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4 Obo 143/98 považoval za nenáležité, keďže nevyhovuje potrebám súčasného právneho stavu a došlo k zmenám právneho poriadku. Žalobca argumentoval, že pokiaľ podľa § 16 zákona č. 129/2010 Z.z. má spotrebiteľ právo splatiť úver aj pred dohodnutou dobou splatnosti a je povinný uhradiť úrok a náklady od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho splatenia, výkladom a contrario možno dospieť k záveru, že ak dôjde k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru veriteľom pre porušenie platobnej disciplíny dlžníka, rovnako by malo byť zachované právo veriteľa na vrátenie peňažných prostriedkov s dohodnutým úrokom až do okamihu splatenia úveru dlžníka. Zdôraznil tiež, že rozhodovacia prax súdov v otázke priznávania zmluvných úrokov po zosplatnení úveru je rôznorodá, čo dokladovali rozhodnutiami niektorých krajských súdov priznávajúcich nárok na úroky po zosplatnení úveru (rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 41 Co 13/2018, Krajského súdu v Prešove 11 Co 22/2018).

8. Žalobca ďalej poukázal na znenie § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, podľa ktorého je dlžník oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve, avšak úrok je povinný platiť za dobu do vrátenia peňažných prostriedkov, čiže až do splatenia úveru. Zdôraznil, že v prípade, ak by veriteľ úver nezosplatnil, dlžník by bol povinný platiť zmluvné úroky. Nárok na úroky z úveru predstavuje dohodnuté zmluvné plnenie akcesorickej povahy, ktoré je nevyhnutne spojené s istinou úveru, od ktorej existencie závisí aj nárok na zmluvný úrok ako forma odmeny. Dlžník je povinný platiť úroky od okamihu reálneho poskytnutia peňazí, až do okamihu ich reálneho vrátenia, keďže ide o odplatu

za poskytnutie peňažných prostriedkov, ktorá povinnosť na plnenie úrokov tu existuje bez ohľadu na to, či finančné prostriedky dlžník vráti v lehote alebo je s ich vrátením v omeškaní. Povinnosť na platenie úrokov sa v zásade viaže len na čas reálneho vrátenia poskytnutého úveru. Žalobca uviedol, že podľa ustanovenia bodu 6.4 Obchodných podmienok, bol veriteľ oprávnený úročiť nesplatenú istinu úveru úrokovou sadzbou úveru a úrokom z omeškania až do úplného splatenia zmluvného záväzku. Žalovanej bol nepochybne známy obsah jej záväzkového vzťahu, ako aj zámer zmluvných strán, že povinnosť na platenie úrokov z úveru trvá až do ich úplného splatenia. Žalobca nesúhlasil so závermi okresného súdu, že súbežným uplatňovaním úrokov z úveru a úrokov z omeškania dochádza k hrubej nadvláde veriteľa, keďže ide o diametrálne odlišné právne inštitúty. Dohodnuté úroky predstavujú odmenu za požičanie peňazí, naproti tomu úroky z omeškania sú sankciou za porušenie povinností, za nedodržanie dohodnutej doby splatnosti. Zatiaľ čo povinnosť dlžníka zaplatiť veriteľovi dohodnuté úroky vzniká zo záväzku uvedeného priamo v zmluve, povinnosť platiť úroky z omeškania vyplýva zo zákona ako dôsledok omeškania dlžníka so splnením dlhu. Aj keď dlžník nie je v omeškaní s plnením dlhu, môže veriteľ požadovať úroky dohodnuté v zmluve. Na druhej strane úroky z omeškania môže požadovať pri omeškaní dlžníka aj v prípade bezodplatnej pôžičky. Oba úroky môže veriteľ žiadať popri sebe, a to bez ohľadu na skutočnosť, či ide alebo nejde o občianskoprávny vzťah. Zosplatením úveru nedochádza k zániku zmluvného vzťahu, ale dochádza k zmene obsahu záväzku.

9. Žalovaná sa k odvolaniu nevyjadrila

10. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas a oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, v rozsahu vyplývajúcom z § 380 ods. 1,2 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a zistil, že nie sú dané dôvody na potvrdenie (§ 387 CSP), ani na zmenu (§ 388 CSP) rozsudku, preto rozsudok v napadnutom rozsahu zrušil s poukazom na § 389 ods. 1 písm. b/ CSP a vrátil vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. Predmetom odvolacieho prieskumu nebol výrok rozsudku, ktorým bolo žalobcovi priznané právo na zaplatenie peňažnej pohľadávky ani výrok o zastavení konania, keďže tieto výroky neboli odvolaním napadnuté a nadobudli právoplatnosť (§ 367 ods. 2,3 CSP). Rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej zamietavej časti a v súvisiacom výroku o trovách konania je založené na neúplných a nesprávnych skutkových zisteniach, nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, na ktorých bolo založené, ktorým procesným postupom súd prvej inštancie znemožnil stranám uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ktorý nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom. Svojím postupom súd prvej inštancie zadal dôvody pre zrušenie rozsudku v jeho napadnutej časti podľa § 389 ods. 1 písm. b/,c/ CSP.

12. Vychádzajúc z obsahu odvolania žalobca uplatnil odvolacie dôvody vymedzené § 365 ods. 1 písm. a/, b/, f/, h/ CSP. Skúmanie splnenia procesných podmienok v zmysle odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. a/ CSP je úradnou povinnosťou súdu počas celého konania. Ide o podmienky, definované v § 161 ods. 1 CSP, za ktorých súd môže vo veci konať a rozhodnúť. Ak ide o odstrániteľnú podmienku, súd sa pokúsi odstrániť ju a v prípade neodstrániteľnej podmienky konanie zastaví. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je naplnený, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ide o taký procesný postup súdu, ktorým sa strane sporu odnímajú tie procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. Vo všeobecnosti ide o taký postup súdu, ktorým sa strane sporu znemožní realizácia jej procesných práv priznaných jej v súdnom konaní na účely ochrany jej práv a právom chránených záujmov. Podstata odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP spočíva predovšetkým v nesprávnom postupe súdu prvého stupňa pri hodnotení výsledkov dokazovania. Dôsledkom je to, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývajú alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané či vyplývajú z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP je v praxi vykladaný tak, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení súd vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. Omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil právny predpis iný, než ktorý použiť mal alebo ak síce použil správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

13. Odvolací súd nezistil naplnenie odvolacieho dôvodu spočívajúceho v absencii procesných podmienok konania (odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. a/ CSP), ktoré vady konania skúma odvolací súd podľa § 380 ods. 2 CSP ex offa, a takéto vady vo svojom odvolaní nevymedzil ani odvolateľ. Súd prvej inštancie však svojím postupom a rozhodnutím zadal existenciu ostatných žalobcom namietaných odvolacích dôvodov, keď pre neúplnosť a nesprávnosť skutkových zistení, nedostatok odôvodnenia je rozhodnutie súdu predčasné a nespôsobilé prieskumu v odvolacom konaní, preto odvolaciemu súdu neostávala iná možnosť ako rozhodnutie v napadnutom zamietavom výroku a závislom výroku o nároku na náhradu trov konania zrušiť.

14. Odvolateľ v zásade namieta, že rozhodnutie súdu prvej inštancie neposkytuje odpoveď na základe výkladu akých právnych noriem súd prvej inštancie dospel k záveru o tom, že žalobcovi nepatrí nárok na úroky z úveru po jeho zosplatnení, keď súd prvej inštancie neprihliadal na argumentáciu žalobcu v prvoinštančnom konaní ani na obsah úpravy práv a povinností zmluvných strán v zmluve o spotrebiteľskom úvere a s ňou súvisiacich obchodných podmienkach, z ktorých mala vyplývať povinnosť dlžníka na platenie dohodnutých zmluvných úrokov až do času vrátenia finančných prostriedkov.

15. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný, a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu, je teda také rozhodnutie, ktoré obsahuje opis rozhodujúceho skutkového stavu a jeho právne zhodnotenie podľa právnych predpisov aplikovaných na prejednávany spor, ktoré sa vyporiadava so všetkými, pre rozhodnutie významnými námietkami strany sporu.

16. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca svoj nárok v konaní preukazoval zmluvou o spotrebiteľskom úvere zo dňa 22.11.2012 v spojení s obchodnými podmienkami pre poskytnutie úveru, výpisom z úverového účtu žalovanej, sadzovníkom poplatkov, výzvou na úhradu dlhu a listinou o zosplatnení úveru, spolu s dokladmi o ich doručovaní. V podaní doručenom súdu pred termínom pojednávania žalobca špecifikoval spôsob vyčíslenia nároku na istine, úrokoch z úveru a úrokoch z omeškania, a uviedol argumenty, pre ktoré považoval za odôvodnený a preukázaný svoj nárok na úroky z úveru aj po jeho zosplatnení so zreteľom na znenie § 503 ods.3 Obch.zák., § 517 ods.2 Obč.zák., ako aj zmluvné ustanovenia v bodoch 6.4 obchodných podmienok.

17. Aj keď podľa obsahu zápisnice o pojednávaní sa súd prvej inštancie oboznámil s vyjadrením žalobcu i znením obchodných podmienok, v odôvodnení svojho rozhodnutia sa so žalobcom tvrdenými skutočnosťami nevysporiadal, listinné dôkazy nevyhodnotil, nevyjadril sa k výkladu zákonných a zmluvných ustanovení na ktoré poukazoval žalobca, ani sám neuviedol, či posudzovanú zmluvu o spotrebiteľskom úvere hodnotil ako úverovú zmluvu podľa § 497 Obch. zák., alebo ako zmluvu o pôžičke podľa § 657 OZ. Súd prvej inštancie vychádzal z názoru, že došlo k riadnemu zosplatneniu záväzku, teda bola platne uzavretá dohoda o práve veriteľa na uplatnenie nároku na predčasné zosplatnenie dlhu, nevysporiadal sa však s tým, či medzi stranami sporu bola alebo nebola platne dohodnutá povinnosť žalovanej na úhradu úrokov z úveru po zosplatnení záväzku ako na to poukazoval žalobca. Súd prvej inštancie tak v odôvodnení svojho rozhodnutia nedal odpoveď na podstatné argumenty strany sporu, ktoré boli pre rozhodnutie významné, a ktoré sú aj podstatou odvolacích námietok žalobcu, v dôsledku ktorého procesného pochybenia muselo byť preskúmané rozhodnutie zrušené a vec vrátená na opätovné pojednanie.

18. Úlohou súdu prvej inštancie v opätovnom konaní bude vysporiadať sa s argumentáciou žalobcu vzťahujúcou sa k nároku na úroky zo spotrebiteľského úveru po zosplatnení záväzku, prihliadajúc na znenie obchodných podmienok na ktoré žalobca odkazuje. Súd pri rozhodnutí má a môže odkázať tiež na ustálenú rozhodovaciu prax, za ktorú je však potrebné považovať rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu SR a rozhodnutia súdov Slovenskej republiky vydávané Najvyšším súdom Slovenskej republiky od 1.1.1993 v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky, pokiaľ neboli v neskoršom období judikatúrne prekonané, alebo výnimočne

aj jednotlivé rozhodnutia, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu názory v nich obsiahnuté nespochybnili, ale ich akceptovali a vecne na ne nadviazali. Do rozhodovacej praxe sa zahrňujú aj rozhodnutia publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyšším súdom ČSFR, Najvyšším súdom ČR a Najvyšším súdom SR v dobe do 31. decembra 1992 ako aj rozhodnutia uverejnené v Zborníkoch stanovísk k správe o rozhodnutí súdov a súdnych rozhodnutí Najvyšších súdov ČSSR, ČSR a SSR, vydaných SEVT Praha v rokoch 1974 a 1986, pokiaľ sú stále použiteľné. Za ustálenú rozhodovaciu prax možno považovať aj rozhodovaciu prax ďalších súdnych autorít a to Ústavného súdu Slovenskej republiky, Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie. Ustálenou rozhodovacou praxou sa teda nerozumejú rozhodnutia krajských súdov a ani iných okresných súdov. To prirodzene nebráni súdu v konkrétnom konaní prihliadať na rozhodovaciu činnosť ostatných súdov, no nemožno na ne odkazovať bez toho, aby súd prejednávajúci spor, sám nevyhodnotil skutkový stav vyplývajúci mu z vykonaného dokazovania, pretože až na jeho základe možno dospieť k záveru o použiteľnosti rozhodnutí iných súdov, na základe podobnosti (zhodnosti) charakteru vecí s vecou prejednanou. Rozhodnutie vo veci Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 2Co/210/2017 pritom zohľadňovalo aj fakt, že zmluvné strany si dohodli platenie úrokov z úveru len do času pôvodnej splatnosti dlhu (bod 12. odôvodnenia).

19. K otázke posudzovania nároku na platenie dohodnutých úrokov z poskytnutých finančných prostriedkov odvolací súd uvádza, že bez ohľadu na to, či okresným súdom posudzovaná zmluva o spotrebiteľskom úvere má povahu zmluvy o úvere podľa § 497 Obch.zák. alebo zmluvy o pôžičke podľa § 657 Obč.zák. (to prináleží vyhodnotiť súdu prvej inštancie), absentuje jednoznačná právna úprava, či veriteľovi patria zmluvné úroky v prípade predčasného zosplatnenia iba do okamihu zosplatnenia spotrebiteľského úveru alebo až do doby konečného vrátenia peňažných prostriedkov.

20. Podľa § 657 OZ zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu. Pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úroky (§ 658 ods. 1 OZ)

21. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

22. Podľa § 502 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že dojednaná výška úrokov sa týka ročného obdobia.

23. Podľa § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Ak lehota na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov je dlhšia ako rok, sú úroky splatné koncom každého kalendárneho roka. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú.

24. Podľa § 503 ods. 2 Obchodného zákonníka, ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

25. Podľa § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov.

26. Ani z ustanovenia § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka nemožno vyvodit', aby v prípade veriteľom predčasne vyhlásenej splatnosti dlhu bol dlžník povinný platiť úroky z úveru až do času vrátenia dlhu, a nie iba do termínu jeho „novej“ splatnosti. V prvej vete § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka totiž zákonodarca formuluje právo dlžníka na zmenu splatnosti záväzku tak, že môže tento záväzok splniť aj skôr tj vrátiť peňažné prostriedky aj v skoršom termíne. Za takých okolností, druhá veta § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka sa vzťahuje na túto novovzniknutú situáciu v zmenených pomeroch strán tj

veriteľovi priznáva nárok na úroky nie do pôvodne dohodnutej doby splatnosti, ale do času, keď táto splatnosť nastala skôr, v dôsledku právneho úkonu dlžníka, ktorý finančné prostriedky vrátil. V tomto kontexte teda možno chápať pojem „vrátenie“ peňažných prostriedkov nie výlučne ako faktický úkon, na ktorý je viazané platenie zmluvných úrokov, ale ako zmenu splatnosti dlhu, do času ktorej tieto zmluvné úroky veriteľovi patria.

27. Zákonná úprava v § 658 ods. 1 OZ, § 497 a § 502 a § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka však nevylučuje, aby si strany dohodli platenie zmluvných úrokov až do doby skutočného vrátenia finančných prostriedkov veriteľovi. Zmluvné úroky sú odmenou za užívanie istiny, zatiaľ čo úroky z omeškania predstavujú sankciu za omeškanie s úhradou tejto istiny a veriteľ ich môže požadovať i bez predchádzajúcej dohody. Z hľadiska posúdenia doby, po ktorú existuje povinnosť dlžníka platiť dohodnuté úroky z peňažných prostriedkov, považoval za určujúci obsah zmluvy aj Najvyšší súd Českej republiky v rozhodnutí zo dňa 27. 6. 2007 sp.zn. 33Odo 657/2005.

28. Ak súd prvej inštancie argumentoval, že povinnosť dlžníka uhradiť úroky z úveru by znamenala hrubú nadvládu dodávateľa voči spotrebiteľovi, tak tento jeho záver priamo nevyplýva zo žiadneho z citovaných ustanovení. Právo veriteľa na úroky z úveru je jeho zákonným nárokom, ktorého rozsah nie je výslovne obmedzený a súd prvej inštancie neposkytol žiadny výklad právnych ustanovení, ktoré by jeho záver odôvodňovali. Pokiaľ sa pri posudzovaní predmetu sporu súd prvej inštancie mienil dovolávať nerovnováhy medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúcu z neprijateľných zmluvných podmienok, v jeho rozhodnutí sa nenachádza tomu zodpovedajúce vyvodenie skutkových zistení z listinných dôkazov a ich právne zhodnotenie. Ak zákoná úprava pripúšťa výklad v tom zmysle, že dlžník je povinný platiť úroky z úveru aj po jeho predčasnom zosplatnení a súčasne v prípade, ak ide o dlžníka, ktorý je v postavení spotrebiteľa, mu prislúcha ex offo ochrana pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami je povinnosťou súdu vyhodnotiť, či zmluvné podmienky z ktorých takéto oprávnenie veriteľovi vyplýva, boli predmetom individuálnej dohody, a či je možné ich vyhodnotiť ako zjavne znevýhodňujúce dlžníka.

29. Zosplatnenie ako jednostranný právny úkon mení pôvodne dohodnutý úverový vzťah, keď v dôsledku jednostranného úkonu veriteľa vzniká nárok na jednorázové vrátenie požičanej istiny úveru vrátane úrokov. Ak súd prvej inštancie dospeje k záveru, že nedošlo k platnej dohode o povinnosti dlžníka na úhradu úrokov z úveru aj po zosplatnení dlhu až do termínu vrátenia úveru, bude vychádzať z názoru, že nárok na zmluvné úroky z úveru patrí len do času splatnosti (predčasnej) dlhu. Od daného momentu zosplatnenia má totiž veriteľ právo okamžite získať späť sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho odpadá jeho obmedzenie práva na dispozíciu s istinou úveru. Dlžník už nemá oprávnenie držať finančné prostriedky a splácať ich v splátkach, a vzniká mu povinnosť celú požičanú sumu s kapitalizovaným úrokom ku dňu zosplatnenia vrátiť. Pokiaľ si túto povinnosť nesplní, dostáva sa do omeškania a je sankcionovaný povinnosťou uhradiť veriteľovi aj úrok z omeškania.

30. V novom rozhodnutí o veci súd prvej inštancie rozhodne o náhrade trov celého konania (§ 396 ods.3 CSP).

31. Rozhodnutie prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods.2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).